

Minneord

Inger Christiansen 1937–2017

Privat foto.

Inger Christiansen døde 1. mars 2017. Hun ble 79 år gammel. Med Ingers bortgang har norsk folkloristikk mistet en sentral skikkelse.

Inger tok magistergraden i folke-minnevitenskap ved Universitetet i Oslo i 1966, med avhandlingen *Likvakeskikken i Norge*. Hennes artikkel i *Norveg* 13 (1968), med samme tittel som avhandlingen, er blitt stående som en faglig klassiker. I tiåret som fulgte publiserte hun artikler om skikker, folketro og sagn, og blant hennes etterlatte papirer finnes det to bokmanuskripter. Det var likevel ikke som publiserende forsker vi først og fremst kjente Inger, men som arkivmenneske og foreleser med nærmest

utømmelige kunnskaper om norske folke-minner.

Inger fikk fast stilling som konservator ved Norsk Folkemинnesamling i 1973, og hun arbeidet med forvaltning og formidling av samlingen til hun gikk av med pensjon i 2007. I sitt arbeid som konservator hadde hun også undervisningsplikt i folkeminnevitenskap eller folkloristikk.

Selv møtte jeg Inger for første gang i januar 1993. Jeg var på en introduksjonsforelesning til mitt andre grunnfag. Vi var altfor mange studenter stuert sammen i et altfor lite rom, og Inger snakket om Norsk Folkemинnesamling. En gammel notatbok ble sendt rundt i rommet, og plutselig satt jeg med en av Asbjørnsens oppskriftsbøker mellom hendene. Det var i det øyeblikket jeg bestemte meg for å bli folklorist.

Inger underviste i sagntradisjon gjennom førti år, og var en svært god lærer. Hennes forelesninger om huldretradisjon, draugen, nøkken, pesta og olavssagn gjorde sterkt inntrykk. Forelesningene var presise og gjennomarbeidede, ned til minste detalj. De var spekket av tradisjonsstoff. Hun fremførte sagn på ulike norske dialekter med en energi og i et tempo som vitnet om et særegent engasjement for tradisjonsmaterialet. Samtidig var forelesningene analytiske. Hun satte sagnene inn i en bred kulturhistorisk kontekst, og hun ledet studentene inn i en fremmed, men meningsfull forestillingsverden. Jeg husker fortsatt hennes formulering: «Sagnet foregir å være sant». Denne formuleringen sitter hardt prentet i meg, og i høst har jeg tatt meg i å bruke den når jeg har forelest om sagn.

Som lærer virket Inger streng og litt utilnærmelig. Men da jeg etter studiene fikk anledning til å arbeide sammen med henne, var det slett ikke et utilnærmelig menneske jeg møtte. Jeg arbeidet som Ingers vitenskapelige assistent fra 2000 til 2002. Jeg lærte å kjenne en Inger med glød i øynene og som likte å slå av en prat. Jeg slapp sjelden ut av kontoret hennes før det var gått en time. Hun spurte om stort og smått i mitt liv, mens jeg fikk høre om hennes turer til Vestlandet og om hennes årlige treff med gamle skolekamerater. Jeg ble svært overrasket da jeg en dag banket på døren hennes mens hun satt og leste i den første Harry Potter-boken. Jeg syns folklorister bør orientere seg i hvordan tradisjonsstoffet blir brukt i populærkulturen, sa hun.

Til tross for at Inger selv sverget til håndskrift, gav hun seg begeistret i kast med å digitalisere et utvalg av vandresagn. Hun stod for utvalget og korrekturlesningen, mens jeg stod for selve digitaliseringen. Sammen digitaliserte vi omkring 1300 sagn. Denne databasen finnes fortsatt på Norsk Folkeminnesamlings nettsider.

Inger fortalte anekdoter fra Folkeminnesamlingens og fagets historie. Hun fortalte blant annet om Reidar Th. Christiansen, som gikk inn i arkivet og memorerte opp til fem arkivsignaturer av gangen, før han satte seg ved skrivebordet og skrev dem ned. Da var det ikke så rart at det ble en del feil i vandresagnkatalogen hans, mente Inger. Hun beundret Christiansens katalogarbeid, men hun var ikke begeistret for slurv og feil. I det stille arbeidet hun med å rette opp disse feilene, og hun reviderte og utvidet Christiansens katalog. Hun bygde ut det empiriske grunnlaget for de ulike sagn-typene hans. Hun oversatte alle typenavnene fra engelsk til norsk, og hun føyde til to nye typer: «Deildegasten» og «Nøkken som hest», som hun henholdsvis gav numrene ML 4035 og ML 4095. Det var denne

reviderte katalogen som var grunnlaget for det digitaliseringsarbeidet vi gjorde sammen. Inger publiserte imidlertid aldri sin reviderte utgave av katalogen. Dette viktige og nitide arbeidet er i dag gjemt i en unnselig, hvit kartotekboks, som hun etterlot seg i Norsk Folkeminnesamling da hun gikk av med pensjon. Denne boksen kan vise seg å bli hennes viktigste bidrag til den folkloristiske forskningen. I den digitale humanioraens æra har de gamle typekatalogene fått en ny renessanse, og hennes katalog kan være et svært godt utgangspunkt for en mer omfattende digitalisering av norske vandresagn.

I 2007 fylte Inger 70 år, og hun ønsket ingen stor feiring. Noen av hennes nærmeste kolleger troppet i stedet opp på kontoret hennes med bursdagssang og kake. Da vi banket på døren lyste ansiktet opp i et stort smil, og vi hadde en liten, men hyggelig markering.

Inger levde et stille liv, men som foreleser og arkivar har hun satt varige spor etter seg. Jeg er takknemlig for at jeg fikk arbeide sammen med henne, og for alt hun lærte meg om norsk sagntradisjon. Da Inger gikk av med pensjon fikk jeg hennes eksemplarer av Norsk Folkeminnelags skrifter. Når jeg åpner bøkene nå, ti år senere, kjenner jeg fortsatt lukten av Ingers parfyme. Jeg pleier å tenke at det er sagnene som lukter av Inger. Jeg tar godt vare på bøkene, og jeg bruker dem til å lære nye studenter om sagn. Slik håper jeg at jeg kan bringe noe av hennes kunnskap videre.

Kyrre Kverndokk